

Uchwała nr 234
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 7 września 2026 roku
w sprawie wdrażania w Polsce Strategii UE na rzecz walki z ubóstwem:
przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu od dzieciństwa po starość

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego (RDPP), nawiązując do swojej poprzedniej uchwały nr 206 z dnia 9 lipca 2026 r. w przedmiocie stanowiska Rządu RP w sprawie Strategii UE na rzecz walki z ubóstwem: przeciwdziałanie i zapobieganie ubóstwu od dzieciństwa po starość (Strategia), do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 17 lipca 2025 r. ws. Strategii (Dz.U. UE C/2025/5147) przypomina, że zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej godność ludzka podlega szczególnej ochronie. Jej ochrona jest również podstawą chrześcijańskiej nauki społecznej. Jakkolwiek eliminacja ubóstwa jest uznawana za jeden z priorytetów polityki UE od ponad ćwierć wieku, obecnie co piąty mieszkaniec/mieszkanka Unii Europejskiej jest zagrożony/a ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co stoi w sprzeczności z zasadą ochrony godności ludzkiej.

§ 2

RDPP, zainspirowana stanowiskiem Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN Polska), w którym zebrano opinie szerokiego grona organizacji obywatelskich, wnosi o uwzględnienie w ramach implementacji Strategii w Polsce następujących działań:

1. Rozpoczęcia jeszcze w 2026 r. prac nad „Strategią przeciwdziałania ubóstwu i zakończenia bezdomności 2028-2034” jako następczynią Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, wraz z samooceną według 24 obszarów „Zasad skutecznych polityk przeciwdziałania ubóstwu” (SWD(2026) 771);

2. Rewizji Krajowego Planu Działań Europejskiej Gwarancji dla Dzieci oraz aktualizacji Strategii Rozwoju Usług Społecznych;

3. Przeprowadzenia reformy dochodu minimalnego połączonej z coroczną waloryzacją kryteriów dochodowych, świadczeń rodzinnych i dostępu do świadczeń, w tym program ograniczania ich niepobierania przez osoby uprawnione;

4. Ustanowienia krajowych ram zakończenia bezdomności, opartych na zapobieganiu utracie mieszkania i systemowym stosowaniu metody „Najpierw mieszkanie”;

5. Rozwoju i trwałego finansowania usług społecznych, w tym środowiskowych, opieki długoterminowej i wsparcia opiekunów nieformalnych, ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych przez organizacje obywatelskie;

6. Ujęcia w Planie Partnerstwa Krajowego i Regionalnego wyodrębnionych pakietów reform i inwestycji dotyczących:

- ubóstwa dzieci
- dochodu minimalnego
- bezdomności
- usług społecznych i opiekuńczych
- pomocy żywnościowej i podstawowej pomocy materialnej - w tym funkcjonalnie wyodrębnionego komponentu pomocy żywnościowej o chronionej alokacji, w skali nie mniejszej niż w programie FEPŻ 2021–2027 i z zachowaniem ciągłości wsparcia od 1 stycznia 2028 r, przy czym forma udzielania pomocy żywnościowej i podstawowej pomocy materialnej nie powinna być przesądzana przed przeprowadzeniem analizy kosztów, przygotowaniem modelu operacyjnego i oceną porównawczą, z udziałem zainteresowanych organizacji obywatelskich
- ubóstwa energetycznego
- ubóstwa transportowego

z mierzalnymi rezultatami i planem trwałości finansowania;

7. Powołania w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów koordynatora ds. przeciwdziałania ubóstwu, wyposażonego w kompetencje koordynacji prac poszczególnych resortów;

8. Ustanowienia stałego mechanizmu udziału osób z doświadczeniem ubóstwa w projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityk – poprzez powołanie Rady Osób z Doświadczeniem Ubóstwa przy koordynatorze ds. przeciwdziałania ubóstwu;

9. Niezwłocznego przekazania Komisji Europejskiej Planu Społeczno-Klimatycznego i uruchomienia wsparcia dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i transportowym przed startem systemu ETS2 w 2028 r.;
10. Wprowadzenia oceny wpływu dystrybucyjnego reform podatkowych i świadczeniowych jako obowiązkowego elementu oceny skutków regulacji;
11. Przedłożenia projektu ustawy o ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej wraz z protokołem skarg zbiorowych;
12. Włączenia przeciwdziałania wielowymiarowemu ubóstwu osób starszych jako odrębnego priorytetu nowej strategii oraz przygotowania, z udziałem organizacji seniorskich, stanowiska Polski na drugą sesję międzyrządowej grupy roboczej ONZ do spraw konwencji o prawach osób starszych (październik 2026 r.).

§ 3

RDPP deklaruje gotowość wsparcia organizacji obywatelskich w procesie planowania, koordynacji i monitoringu wdrażania Strategii w Polsce i zwraca się do Rządu o wyznaczenie jednostek organizacyjnych w poszczególnych resortach w celu podjęcia wspólnych działań w ramach tego procesu. RDPP wnosi zarazem o pełne zastosowanie zasady partnerstwa (art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/1060 oraz europejski kodeks postępowania w zakresie partnerstwa) w programowaniu Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego – w tym o jawny harmonogram konsultacji, dostęp do projektów dokumentów, finansowanie budowania potencjału partnerów z pomocy technicznej oraz udział przedstawicieli RDPP i osób z doświadczeniem ubóstwa w zespołach programujących i komitetach monitorujących.

§ 4

Uchwałę należy przekazać Prezesowi Rady Ministrów, Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Radzie Dialogu Społecznego, z prośbą o jak najszybsze przedstawienie odpowiednich stanowisk.

§ 5

Uchwałę należy ponadto przekazać Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu w związku z planowaną opinią EKES-u o wdrażaniu Strategii.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący

Rady Działalności Pożytku Publicznego

Michał Braun

Maciej Kunysz

**Maciej
Dawid
Kunysz**

Elektronicznie podpisany
przez Maciej Dawid Kunysz
DN: givenName=Maciej
Dawid, c=PL,
serialNumber=PNOPL-7907
0117130, sn=Kunysz,
cn=Maciej Dawid Kunysz
Data: 2026.09.17 08:11:30
+02'00'

Signature Not Verified

Dokument podpisany
przez Michał Braun
Data: 2026.09.16
11:04:53 CEST